

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Csank Endre

Cím: *Harc egy területért, melyet másnak ígért:*

1. a kormánybiztos, 2. a polgármester, 3. az alpol-

gármester Pesti Napló

Forrás:

Bm.

1924. 11. 23.

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

796:725.85

Hely

Idő

"1924"

Személy

Harc egy rossz területért, amelyet másnak ígért: 1. a kormánybiztos, — 2. a polgármester, — 3. az alpolgármester

Stadion-láz Budapesten — a fantasztikus jövő olimpiásza miatt

(Saját tudósítónktól.) A magyar nemzeti stadion ügye, amely a sportéletnek már második évtizede jelentős szerepet játszó problémája, az utolsó hetekben elmélyült, kiszélesedett és valóságos társadalmi kérdéssé nőtte ki magát. A stadion körül most heves harcok folynak, amikor pedig még akadémikus értéke is alig van ezeknek a vitatkozásoknak. Olyan az egész ügy színezete, mintha több oldalról különlegesen nagy erőket érvényesítenének abban az irányban, hogy a kultuszminisztert, aki az ügy jelenlegi stádiumában a döntő szó, jobbra vagy balra befolyásolják. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság, hivatalosan is lekötötte magát amellé, hogy az 1928-ban rendezendő amszterdami olimpiasz után Amerikának juttatja a klasszikus vetélkezés megrendezését. Így

a legkedvezőbb esetben is 1936-ban, tehát tizenkét év múlva lehet egyáltalában szó Budapesten rendezendő olimpiászról.

Ennél fogva ma még csak ott tartunk, hogy tizenkét, vagy tizenhat, vagy húsz év múlva, amikor tényleg Budapesten gyűlnek majd össze a világ minden nemzetének legjobb sportolói, Magyarország eleget tudjon tenni a vállalt kötelezettségnek és addigra megfelelően fölépített stadionnal tudja fogadni a vendégeket.

Más volt a helyzet a háború előtt. A stockholmi olimpiászon, 1912-ben, Magyarországot már jelentős tényezőnek tekintették a nemzetközi sportélet terén és úgy döntöttek, hogy az 1916-ban rendezendő berlini olimpiasz után, 1920-ban Budapesten repül fel az olimpiai lobogó. A helyzet mérhetetlenül megváltozott tehát és most egyszerre mégis az olimpiasz láza ütötte fel fejét.

Szakemberekből és lelkes sportférflakból álló társaság indult el annak idején a stadionnak való helyet keresni. Legelsősorban a Vérmezőről indultak meg a tárgyalások, azonban mielőtt befejeződhettek volna, energikus hangon szólt bele a megbeszélések

menetébe az osztrák-magyar hádseregpáncsnokság, illetőleg Terstyánszky budapesti hadtestparancsnok. A főváros ugyanis már előzőleg kijelentette, hogy ő, mint a Vérmező tulajdonosa, szívesen adja beleegyezését, hogy a stadiont a Vérmezőre építsék. Ekkorról származik Terstyánszky híres mondása:

— A Vérmező a hádseregé és én nem engedek hozzányúlni. Ha kell, akár Ófelsége elé is elviszem az ügyet.

Igy került szó az ugyancsak a főváros tulajdonában lévő Drasche-féle telepről.

Az idén nyáron, amikor a stadion ügye váratlanul és majdnem átmenet nélkül ismét fellángolt, az érdekeltek pontról-pontra követték az 1912 és 1913-as mintát. Legelőször ismét a Vérmező-kombinációt vették elő és bizalmasan érdeklődtek, hogy vajjon van-e katonai köröknek kifogásuk az ellen, ha a stadiont a közlekedési szempontból is igen megfelelő Vérmezőre építik. Akkor olyan hírek érkeztek, hogy

Belitska honvédelmi miniszter hozzájárul a Stadion felépítéséhez és a Vérmezőt szívesen átengedi erre a célra.

Rövidesen kiderült aztán, hogy a helyzet nem olyan egyszerű, a katonai kincstár kijelentette, hogy legnagyobb sajnálatára nem áll módjában a Vérmezőről lemondani és azt nem nélkülözheti.

Haszálhatóság sorrendjében a löversenyteret következett a Vérmező mögött. Abban a bizottságban, amely ezeket a helyeket bejárta, minden alkalommal helyet foglalt a kultuszminiszter is, aki erősen érdeklődik az ügy iránt. A löversenyter-kombinációt pár nap alatt el kellett ejteni, mert az Ügétögyelet kapta meg a helyet. Így a circulus vitiosus ismét visszatért oda, ahonnan tíz év előtt elindult: a Drasche-féle telekre.

Erre a telekre már hosszú idő óta több oldalról igényt tartanak. Buda egyik érdemes sportegyesülete, a »33«-as FC, évek óta panaszkolja, hogy nem tud kellő tevékenységet kifejtteni, mert nem áll saját pályája rendelkezésére.

Lehet, hogy a »33«-as FC még ma is folytatná meddő harcát a pályának való helyért, ha időközben a főváros adminisztrációjának élére nem kerül, mint kormánybiztos, Ripka Ferenc. Ripka alig hogy kapcsolatba került az ügygel,

jogosnak ismerte el a »33«-as FC kérelmét és megígérte neki, hogy a Drasche-féle telken pályát építhetnek, a területet erre a célra a főváros át fogja engedni.

Ezzel azonban még nem végződött be a gidresgödörös földdarab odisszeája. Budapestnek gondot kell viselnie közlekedési vállalatára és azon belül a BESZKAR sportegyesületére is. Ennek a sportegyesületnek még abból az időből, amikor külön működött a Közúti és a Városi Villamos, pályabérlete van a külső Thököly úton, közvetlenül a sorom-

pónál. A Közúti bérletre volna ki a Helyiérdekű Vasutak tulajdonában lévő pályát és mind a mai napig a BESZKAR is, amelynek mintegy 1800 aktív sportoló tagja van, ott tartja tréningjeit. A pályabérleti szerződés azonban a jövő évben lejár és a Helyiérdekű Vasutak részéről már jóelőre kijelentették, hogy annak meghosszabbításába nem mehetnek bele, minthogy a területre saját céljaikra van szükségük.

A BESZKAR sporegyesülete ezért elnökéhez fordult, hogy megfelelő pályáról gondoskodjék.

Az egyesület elnöke, Sipőcz Jenő, egyszemélyben Budapest polgármestere kijelentette, hogy a Drasche-féle telken a BESZKAR pályája kap helyet.

Miután a két egyesület és a főváros közéletének két vezére már így döntött, jelentkezett az a bizottság, amely a stadionnak keresett helyet. A bizottságban nagyon sok méltóságos és kegyelmes úr van, ott a kultuszminiszter is és a terepszemle után, a kultuszminiszter azt a megállapítást tette, hogy az eddig látottakkal szemben az az egy előnye föltétlenül megvan a Drasche-teleknek, hogy jó a levegője. Erre előlépett a vizsgálódó bizottság tagjainak sorából Zilahy Kiss Jenő, Budapest alpolgármestere és így szólt:

— Ezt a területet a főváros a legnagyobb készséggel engedi át a stadion céljaira.

Ripka, Sipőcz és Zilahi Kiss hármastudala a Drasche-féle telek körül a legfurcsább credményeket szülte. A villamosvasutak sportegyesülete Sipőcz Jenő határozott igéretére támaszkodva, egyszerűen birtokában lévőnek tekinti a telepet. Hetek óta fuvaroztatja már ki a salakot és megbízást is adott egy építész mérnöknek, hogy tervezze meg a Drasche-féle telepre a villamosvasutak sportegyesületének pályáját. A minisztérium egyelőre még csak ott tart, hogy szakemberek véleményét várja a telep alkalmas voltáról.

Azok a mérések, amelyet a BESZKÁR megbízásából dolgozó építész mérnök végzett, a leghatározottabban felelnek erre a kérdésre. A Drasche-féle telep nem alkalmas arra, hogy oda stadiont építsenek, de még egy nagyobb sporttelep számára sem. A hossza ugyan sokszorososan megfelelne, azonban igen keskeny. A tervező mérnök a futballpályát eredetileg 65 méter szélesre tervezte és a körülötte elhúzódo salakpályát 12 méter szélesre. Mikor azután méréseit megejtette, megdöbbenve kellett tapasztalni, hogy ezzel a legkevésbé sem monumentális számítással sem fér el a telken, hanem belefutna a hegyoldalba és ezért kénytelen volt a futópályát keskenyebbre méretezni. Egészen bizonyos, hogy a stadion tribünjeinek, illetve körlepcsőjének méretei jóval fölülmúlják a tervezett villamosvasúti pálya nézőterének méretét és így szó sem lehet arról, hogy a stadion ezen a területen elférjen.

De nem lehet arra a megoldásra sem gondolni, ami majdnem kézenfekvőnek látszik, hogy a stadion amfiteátrumszerű nézőterének egy részét magába a hegyoldalba vágják bele, mert ez a hegyoldal — mint azt már 1913-ban megállapították — állandóan csúszik.

Nem lehet a sok milliárdba kerülő építkezést a hegyecsuszamlás veszélyének kiténni,

hiszen az is megtörténhetik, hogy ezzel a nézők tízezeinek életét veszélyeztetik.

A talaj ezenkívül egyes pontokon nagyon laza. A csúszó és omló földterületeknek lekötése olyan sokmilliárdos költséget jelentene, amelyre a mai körülmények között gondolni sem lehet.

A telket különben — a stadionépítésre nem is gondolva — parcellázni kezdték. Az egyik sarokban már fel is épült egy elegáns villa, amelyet súlyos százmilliókért kellene megváltani és a földszínéről eltüntetni. Értesülésünk szerint a Drasche-féle telep különböző részein még mintegy tíz olyan parcellát adtak el, amelyeket az építkezés következtében feltétlenül meg kell váltani.

A Drasche-telken való építkezés, ha mindezeket az akadályokat eltüntetnék, ma legalább is

ötvenmilliárd koronába kerülne.

Ezt az összeget jelentősen növelhetné még a talajleköttetés.

A testnevelési alaphól évente legföljebb kétmilliárdot lehet erre a célra áldozni és a költségvetés keretén belül sehol sincs mód arra, hogy újabb milliárdokat, sőt akár újabb milliókat is mozgósítsanak. Huszonöt évbe telne tehát, amíg a testnevelési alap pénzéből a stadion építési költségeit fedezni tudná, ha akadna olyan vállalkozó, aki ennyi ideig kama- tozatlanul ekkora összeget befektetne.

Bele kell tehát nyugodnunk abba, hogy az önálló nemzeti stadion fölépítése a mai körülmények között az eddig megpróbált módokon aligha lehetséges. Még akkor is, ha civben megtörténnek a döntés hogy hová helyezik el a stadiont, *gyakorlatilag szó sem lehet arról, hogy az építkezés tényleg megkezdődjék.* Magyarországnak különben talán évtizedekig kell várnia, amíg az olimpiász megrendezésében rákerülhet a sor. Főlöszleges energiákat pazarolnak tehát azok, akik munkájuknak, állásuknak és személyes energiájuknak tekintélyét a stadion elhelyezésének harcába viszik bele.

Csánk Endre.